Juha Roppola 8.10.2018 83/18/L/A

Eduskunta
Tulevaisuusvaliokunta
tuv@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto, tulevaisuusvaliokunta, keskiviikko 10.10.2018 klo 09:00

Asia: E 26/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Kestävän kasvun rahoitusta koskeva toimintasuunnitelma, tiedonanto

Pyydettynä lausuntona kestävästä rahoituksesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Euroopan komissio julkisti maaliskuussa kunnianhimoisen kestävän kasvun rahoitusta koskevan toimintasuunnitelman ja toukokuussa siihen liittyvät ensimmäiset ehdotukset. Niitä ovat EU:n kestävyysluokitusjärjestelmä, kestävyyteen liittyvät tiedonantovelvoitteet ja vähähiiliset viitearvot. Metsäteollisuus ry:n tässä lausunnossa esiin nostamat huomiot koskevat toimintasuunnitelmaa sekä siihen perustuvia komission ehdotuksia.

Metsäteollisuus tuo markkinoille uusiutuvista ja kierrätettävistä raaka-aineista valmistettuja, ekologisesti kestäviä tuotteita. Vastuullisuus on mukana aina metsästä tuotantoon ja lopputuotteiden kuljettamisesta kierrätykseen asti. Puusta jalostetut moninaiset tuotteet ja metsäteollisuuden uudet innovaatiot ovat merkittävä mahdollisuus vähennettäessä fossiilisista raaka-aineista tuotettujen materiaalien käyttöä ja niiden ympäristöhaittoja. Biopohjaisessa kiertotaloudessa metsistä saatavien luonnonvarojen ja palveluiden arvo säilyy talouden kierrossa mahdollisimman pitkään.

Metsäteollisuuden tuotteista 70–90 prosenttia menee vientiin. Vuonna 2017 viennin arvo kasvoi 12,1 miljardiin euroon ja sen osuus koko Suomen tavaraviennistä oli 20,2 prosenttia. Arvoketjun verojalanjälki puolestaan on kotimaassa noin neljä miljardia euroa, hankintatoimialat ja metsätalouden kantorahatulot mukaan lukien.

Juha Roppola 8.10.2018 83/18/L/A

1 Kestäviä investointeja koskeva luokitusjärjestelmä

Valtioneuvosto pitää komission keskustelunavausta ja lainsäädäntöehdotuksien tavoitteita hyvinä, mutta nostaa esiin myös ehdotuksien ongelmia. Ne koskevat muun muassa ehdotetun taloudellisen toiminnan luokitusjärjestelmän mahdollisia vaikutuksia sijoituskohteiden markkinahintoihin ja turhan yleiselle tasolle jäävää kuvausta järjestelmän toiminnasta.

Metsäteollisuuden mielestä erityisesti kestäviä investointeja koskevan luokitusjärjestelmän sisältöön ja jatkotyöhön tulee kiinnittää huomiota. Järjestelmän on kohdeltava tasapuolisesti eri sektoreita ja otettava huomioon sektorin ja yksittäisten yritysten pitkään jatkuneet panostukset kestävyyden eri osa-alueiden kehittämiseen.

Luokitusjärjestelmän ympäristötavoitteita ovat ilmastonmuutoksen hillintä, ympäristökuormituksen vähentäminen, kiertotalous, jätteet, kierrätys ja ekosysteemeistä huolehtiminen. Metsäteollisuus pitää näitä ylätason tavoitteita hyvinä, mutta muistuttaa, että yksittäisten kriteerien tulisi perustua olemassa oleviin EU-tason lainsäädäntöön tai strategioihin.

EU:ssa metsäpolitiikka on jäsenvaltioiden vastuulla. EU-tasolla metsien käytön kestävyys sisältyy muun muassa LULUCF- ja luontolainsäädäntöön sekä EU:n metsästrategiaan. Lisäksi uusiutuvan energian direktiivi sisältää kestävyyskriteerit metsäpohjaisen biomassan hankinnalle energiantuotantoon. Kestäviä investointeja koskevan kriteeristön tulisikin perustua näihin olemassa oleviin EU-tason aloitteisiin eikä pyrkiä määrittelemään ja sisällyttämään kestävää metsätaloutta erillisenä yksittäisenä kriteerinä. Näiden ohella EU vauhdittaa monin tavoin kiertotaloutta, joissa puunkäyttö on osa ratkaisua.

Metsäteollisuus suhtautuu kriittisesti komission esitykseen siitä, että tekniset kriteerit kestävän toiminnan osoittamiseksi annettaisiin kunkin ympäristötavoitteen osalta delegoiduin säädöksin. Sen sijaan ne tulisi laatia tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Lisäksi metsäteollisuus korostaa, että yrityksille on annettava kuuden kuukauden sijaan vähintään vuosi siirtymäaikaa yllä mainittujen vaatimusten huomioimiseksi toiminnassa.

Puun jalostaminen lukuisiksi erilaisiksi tuotteiksi ja metsätalous kytkeytyvät vahvasti toisiinsa. On vaarana, että mikäli niitä tarkastellaan erikseen, päädytään mahdottomiin tulkintoihin. Esimerkiksi biopohjaisessa kiertotaloudessa metsäteollisuuden tarjoamat mahdollisuudet ovat laajalti tunnustettuja ja puurakentamisen edistäminen nähdään merkittävänä keinona hillitä ilmastonmuutosta. Tällöin olisi ristiriitaista arvioida metsätaloutta jalostuksesta erillisenä asiana, koska ilman metsätaloutta ei ole puutaloja eikä biopohjaista kiertotaloutta.

Yhtenäisen kestävien investointien luokitusjärjestelmän seuraukset voivat olla kauaskantoiset, ja se voi vaikuttaa eri alojen toimintaedellytyksiin ristiriitaisesti ja jopa kestävän talouskasvun tavoitetta hidastaen. Toimivan ja tasapuolisen järjestelmän luominen voi myös osoittautua vaativaksi tehtäväksi, minkä vuoksi vaikutusarvioihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Viittaukset metsätalouteen lisäävät avoimen ja osallistavan valmistelun merkitystä koko hankkeessa.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja